

Hur 2050 – en projektbeskrivning

Inledning

Vägverket Region Väst och Göteborgsregionens Kommunalförbund (GR) har tagit initiativ till ett samarbete där man tillsammans skall utarbeta strategier som skall vara långsiktigt hållbara och uppfylla de transportpolitiska målen.

De samverkande parterna som ingår i Hur 2050 är Länsstyrelsen Västra Götaland, Göteborgsregionens kommunalförbund, Västra Götalandsregionen, Vägverket Region Väst, Banverket Västra regionen, Göteborg-Landvetter Flygplats, Sjöfartsverket, Stadsbyggnadskontoret Göteborg, Trafikkontoret Göteborg, Miljöförvaltningen Göteborg, Västtrafik, Business Region Göteborg, Göteborgs Hamn och Stadsbyggnadskontoret Mölndal.

Arbetet bedrivs enligt Backcasting-modellen i fyra steg.

- Steg 1 - Nulägesbeskrivning
- Steg 2 - Kriterier för långsiktig hållbarhet
- Steg 3 - Fyra Framtidsbilder
- Steg 4 - "Vägen dit"

Syftet med framtidsbilder är att de ska vara inspirerande för den långsiktiga planeringen i regionen, genom att visa på nya möjligheter att påverka utvecklingen i riktning mot hållbarhet.

Arbetsprocessen

Arbetet har utförts i samarbete med en arbetsgrupp med representanter från de i HUR 2050 ingående organisationerna. Arbetet med framtidsbilderna kan sammanfattas i följande punkter:

- Beskrivning av transportsystemet, arbete och fritid, boende- och resmönster, m m i varje framtidsbild;
- Integrering av varje framtidsbild till en logiskt sammanhängande och trovärdig helhet;
- Beräkningar av energianvändning och koldioxidutsläpp från transportsektorn och jämförelse av dessa med de valda målnivåerna;

Kriterier för långsiktig hållbarhet

Syftet med framtidsbilderna är att försöka konkretisera visionen om *den hållbara regionen*. Med hållbarhet avses en utveckling som kan fortgå långsiktigt utan att viktiga resurser uttöms eller att miljön föröds (*Kriterium 1: ekologisk hållbarhet*), men också att den ekonomiska utvecklingen är långsiktigt bärkraftig (*Kriterium 2: ekonomisk hållbarhet*) och att den sociala utvecklingen är gynnsam (*Kriterium 3: social hållbarhet*). Målen för den ekologiska hållbarheten kan åtminstone delvis baseras på vetenskapliga resultat om vad naturen tål och om effekterna av olika utsläpp på de naturliga ekosystemen. Vad som är ekonomiskt och framför allt socialt hållbart är i högre grad en subjektiv fråga, där medborgarna i ett samhälle själva kan bestämma vad som är rimliga mål.

Avgränsning av regionen

Den region som har studerats har definierats av att det ska vara möjligt att nå centrala Göteborg från vilken plats som helst inom en timme. Vi kallar denna region den större funktionella regionen. På så sätt inbegrips bl a Borås, Varberg, Uddevalla och Trollhättan. Skälet är att det inom denna zon, med ett rimligt pendlingsavstånd, finns en klar tendens till *regionförstoring*.

Bärande dimensioner i framtidsbilderna

I detta arbete har fyra framtidsbilder för en hållbar utveckling i Göteborgsregionen utvecklats genom att förändringar i två olika dimensioner har kombinerats. Dimensionerna är **livsstil** respektive **urbanstruktur**.

- Livsstil

Livsstil är ett mångtydigt begrepp. En aspekt är i vilken grad människor värderar den lilla världen – grannskapet, mer fri tid, miljön och de sociala nätverken mm – respektive konsumtion, internationella kontakter och impulser samt valfrihet. Detta liknar sociologen Ralf Dahrendorfs distinktion mellan **förankring** och **valmöjligheter**. Man kan därför tänka sig en utvecklingslinje mot starkare lokal förankring och mer måttlig utveckling av resursanvändningen. En annan linje är att traditionell ekonomisk tillväxt är fortsatt stark men att förankringen inte stärks. Dessa två fall får representera motpolerna i dimensionen livsstil:

Livstil: Lokalt förankrad < ----- > Globalt inriktad

I livsstilen "**Lokalt förankrad**" lägger vi in en stark lokal inriktning, där stadsdelen eller hemtrakten betyder mer. Livsstilen innehåller också ett lugnare tempo än idag och en mindre fokus på konsumtion. Livsstilen "**Globalt inriktad**" innehåller ett snabbt tempo och ett stort intresse för att besöka andra länder och köpa varor från hela världen. Grannskapet betyder mindre.

- Urbanstruktur

Den andra dimensionen är **urbanstrukturen**. Den är påverkbar för politikerna i regionen och är därför till största delen en intern faktor. Den region som avses är Göteborgsregionen plus en yttre zon med högst en timmes restid in till centrala Göteborg.